

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000697

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-01-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ НУБіП України № 415 від 15.03.2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Якубець Тарас Васильович

2. Taras V. Yakubets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 204

Назва наукової спеціальності: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Технології виробництва і переробки продукції тваринництва

Дата захисту: 27-02-2024

Спеціальність за освітою: Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Місце роботи здобувача: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): РСВР 083

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.39.13, 68.39.19, 68.39.39

Тема дисертації:

1. Удосконалення системи підбору кролів при роботі з кросом
2. Improvement of the system of selection of rabbits in cross schemes

Реферат:

1. У дисертації представлено результати досліджень, які спрямовані на удосконалення системи селекції та підбору кролів при роботі з різними структурними елементами кросу. За результатами проведених досліджень вперше обґрунтовано використання самців батьківської лінії материнської форми кросу з різним ваговим індексом для отримання високопродуктивних кролематок материнської форми кросу. Доведено, що використання у схемі кросу самців прабатьківської форми кросу з ваговим індексом ≥ 120 одиниць дозволяє отримувати кролематок, які характеризуються на 12,5 % вищою багатоплідністю, на 5,5% вищою молочністю та на 1% більшою збереженістю кроленят до відлучення. Одержано нові науково обґрунтовані дані ефективності використання самців термонської білої породи у якості батьківської форми кросу для отримання кроленят фінального гібриду. При цьому виявлено, кроленята, отримані від самців термонської білої породи мали від 2,5 до 6,7 % вищі середньодобові прирости живої маси, ніж кроленята, одержані від

самців Нула Мах та PS59. Розширено і доповнено теоретичні дані щодо закономірностей росту кролиць у постембріональний період онтогенезу. Доведено вплив самців прабатьківської форми на ріст і продуктивність кролематок материнської форми кросу. Доповнено теоретичну базу знань щодо селекційно-генетичних параметрів популяції кролів. Отримано нові дані щодо продуктивності, показників відтворення кролів прабатьківських і батьківських форм кросу. Матеріалом досліджень були кролі різних структурних елементів кросу Нула – самці батьківської форми, кролематки материнської лінії материнської форми, самці батьківської лінії материнської форми, кролематки материнської форми, а також молодняк фінального гібриду. Також у досліджах були використані самці батьківської форми кросу НуPlus і чистопородні самці термонської білої породи та породи полтавське срібло. Дослідження проведено у два етапи. На першому етапі вивчалась ефективність використання самців прабатьківської форми кросу з різним ваговим індексом, їх вплив на продуктивність кролематок та їх дочок. Другий етап досліджень передбачав встановлення ефективності використання самців різних генотипів у якості батьківської форми. Використання самців з різним ваговим індексом впливає на рівень ознак відтворення кролематок материнської лінії материнської форми. Кролематки, які були спаровані з самцями ваговим індексом ≥ 120 одиниць мали на 2,2% вищу багатоплідність і на 12,8% вищу молочність, ніж аналоги, яких покривали самцями ваговим індексом ≤ 100 одиниць. Перевагу за рівнем ознак відтворення у кролематок, яких спаровували самцями з високим ваговим індексом підтверджують розраховані комплексні індекси. Встановлено, що між багатоплідністю і великоплідністю кролематок прабатьківської форми зв'язок був середній зворотній ($r = -0,561$ ($p \leq 0,05$)), тоді як між вказаними ознаками у кролематок материнської форми кросу зв'язок був сильним зворотним ($r = -0,841$ ($p \leq 0,05$)). Отримано вірогідні коефіцієнти успадковуваності молочності ($h^2 = 0,07$) і великоплідності ($h^2 = 0,21$) кролематок. Встановлено вплив самців прабатьківської форми на ознаки відтворення кролематок материнської форми, зокрема на багатоплідність, що становив 4% ($p \geq 0,05$), молочність – 21% ($p \leq 0,001$) та великоплідність – 18% ($p \leq 0,001$). Дослідження ефективності використання самців різних генотипів у якості батьківської форми показали, що найвищі показники багатоплідності були у кролематок, яких осіменяли спермою самців Нула Мах. Істотної різниці між великоплідністю кролематок, на яких використовували самців Нула Мах та самців термонської білої породи не виявлено. Аналіз показників м'ясної продуктивності кроленят, отриманих від самців різних генотипів, вказує, що кроленята, отримані від самців PS59, мали найбільші показники передзабійної, забійної маси та маси найдовшого м'яза спини. У результаті розрахунків економічної ефективності використання самців батьківської лінії материнської форми встановлено, що найбільш економічно доцільним є використання самців з ваговим індексом ≥ 120 одиниць. Кролематки материнської форми кросу, отримані від цих самців за рахунок підвищеної багатоплідності й збереженості кроленят забезпечують рентабельність виробництва кролятини на рівні 33,11%. Встановлено, що використання самців PS59 у якості батьківської форми кросу дозволяє отримувати рентабельність на рівні 38,67%, що є найбільшим показником серед дослідних генотипів самців. Однак, прибутковість від використання у якості батьківської форми самців термонської білої породи складала всього на 3,45% менше. Зважаючи на вартість доставки кролів закордонних кросів, а також можливість ввезення з ними стійких захворювань, вважаємо доцільним використовувати самців термонської білої породи кролів, як батьківську форму кросу.

2. The dissertation presents the results of research aimed at improving the system of selection and selection of rabbits when working with various structural elements of the cross. As a result of the research, we obtained new data on the productivity, reproduction rates of rabbits of ancestral and parental forms of the cross. The theoretical data on the patterns of growth of rabbits in the postembryonic period of ontogeny were expanded and supplemented. The influence of males of the paternal form on the growth and productivity of rabbits of the maternal form of the cross was proved. For the first time, the use of males of the paternal line of the maternal form of the cross with different weight indexes to obtain highly productive rabbits of the maternal form of the cross was substantiated. The theoretical base of knowledge on the selection and genetic parameters of the rabbit population has been supplemented. New scientifically substantiated data on the effectiveness of using males of different genotypes as the paternal form of the cross to obtain rabbits of the final hybrid were obtained. The material of the

research was rabbits of different structural elements of the Hyla cross - males of the paternal form, maternal line maternal form, males of the paternal line maternal form, maternal form, as well as young animals of the final hybrid. Also used in the experiments were males of the HyPlus cross parental form and purebred males of the Thermon White and Poltava Silver breeds. The research was conducted in two stages. At the first stage, we studied the efficiency of using males of the ancestral form of the cross with different weight indices, their influence on the productivity of rabbits and their daughters. The second stage of the research involved determining the effectiveness of using males of different genotypes as a parental form. The use of males with different weight indices affects the level of reproductive traits of maternal female rabbits of the maternal line of the maternal form. Rabbits that were mated with males with a weight index of ≥ 120 units had 2.2% higher fertility and 12.8% higher milk yield than their counterparts covered with males with a weight index of ≤ 100 units. The advantage in the level of reproductive traits in rabbits mated with males with a high weight index is confirmed by the calculated complex indices. It was found that the relationship between the multiplicity and large-fecundity of the rabbits of the ancestral form was medium inverse ($r = -0.561$ ($p \leq 0.05$)), while between the indicated traits in the rabbits of the maternal form of the cross the relationship was strongly inverse ($r = -0.841$ ($p \leq 0.05$)). The probable coefficients of heritability of milk yield ($h^2 = 0.07$) and largefecundity ($h^2 = 0.21$) of rabbits were obtained. The influence of males of the ancestral form on multiplicity was found to be 4% ($p \geq 0.05$), milk yield - 21% ($p \leq 0.001$) and large-fruited - 18% ($p \leq 0.001$). Studies of the effectiveness of the use of males of different genotypes as a parental form showed that the highest rates of multiplicity were in rabbits inseminated with sperm of Hyla Max males. There was no significant difference between the fertility of rabbits inseminated with Hyla Max males and Thermon White males. The analysis of the indicators of meat productivity of rabbits obtained from males of different genotypes indicates that rabbits obtained from PS59 males had the highest pre-slaughter, slaughter weight and weight of the longest back muscle. As a result of calculations of the economic efficiency of using males of the maternal line of the maternal form, it was found that the most economically feasible is the use of males with a weight index of ≥ 120 units. The maternal form of the cross, obtained from these males due to increased fertility and safety of rabbits, provide profitability of rabbit production at the level of 33.11%. It was found that the use of PS59 males as the parental form of the cross allows to obtain a profitability of 38.67%, which is the highest among the studied male genotypes. However, the profitability of using Thermon White males as the parental form was only 3.45% less. Given the cost of delivery of rabbits of foreign crosses, as well as the possibility of importing resistant diseases with them, we consider it advisable to use males of the Thermon white rabbit breed as the parental form of the cross.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Якубець Т. В., Бочков В. М., Василенко В. М. Продуктивність кролематок різних класів розподілу за живою масою та ріст кроленят, отриманих від них. Збірник наукових праць «Ефективне кролівництво і звірівництво». 2020. № 6. С. 135-142.
- Якубець Т. В., Бочков В. М. Показники відтворювальної здатності кролематок прабатьківської форми кросу за використання різних самців. Таврійський науковий вісник. Серія: сільськогосподарські науки. 2023. № 129. С. 251-260.
- Якубець Т. В. Ріст кролиць материнської форми кросу Hyla NG, отриманих від різних самців, у постембріональний період онтогенезу. Вісник аграрної науки. 2023. Т. 101, № 2. С. 79-85.

- Якубець Т. В., Бочков В. М. Аналіз генотипових параметрів добору кролематок різних структурних елементів кросу Нула. Наукові доповіді НУБіП України. 2023. Т. 101, № 1. URL: [https://doi.org/10.31548/dopovid1\(101\).2023.008](https://doi.org/10.31548/dopovid1(101).2023.008).
- Yakubets T., Bochkov V. Influence of males of the paternal line with different weight index on the productivity of rabbits of the maternal form of the Hyla Cross. Animal Science and Food Technology. 2023. Вип. 14(1). С. 113-125.
- Якубець Т. В., Бочков В. М. Ефективність використання самців різних генотипів в якості батьківської форми кросу. Розведення і генетика тварин. 2023. Вип. 65. С. 158-167.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U200463

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бочков Василь Миколайович
2. Vasyl M. Bochkov

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федорович Віталій Васильович
2. Vitalii V. Fedorovych

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біології тварин Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 30995014

Місцезнаходження: вул. Василя Стуса, буд. 38, Львів, 79034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сидоренко Олена Василівна

2. Olena V. Sydorenko

Кваліфікація: к. б. н., старший науковий співробітник, 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 05408024

Місцезнаходження: вул. П.Л.Погребняка, 1, с. Чубинське, Бориспільський р-н., 08321, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лихач Анна Василівна

2. Anna V. Lykhach

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Носевич Дмитро Костянтинович
- Dmytro K. Nosevych

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Рубан Сергій Юрійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Рубан Сергій Юрійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Боярчук Сергій Васильович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна